

-Procurador de los Tribunales -
c/Sant Antoni M. Claret, 12, 2º 1ª
(08037) BARCELONA
Tel. 93 458 96 09
Fax 93 458 96 09
Email

Expediente 10327

Cliente... : AJUNTAMENT MONT-ROIG DEL CAMP
Contrario : DEPARTAMENT D'EDUCACIO
Asunto... : RECURSO CONT-ADTVO, 86/19
Juzgado.. : T.S.J.C.CONT-ADTVO. SC.5ª BARCELONA

Resumen**Resolución**

07.01.2022 **SENT**
27/12/21:ESTIMAR EN PART RECURS SENSE COSTES

Términos

18.02.2022 **INTERPONER RECURSO CASACION**

Saludos Cordiales

**TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA DE CATALUNYA
SALA CONTENCIOSA ADMINISTRATIVA
SECCIÓ CINQUENA**

Recurs núm. 86/2019

SENTÈNCIA Núm. 5182/2021

Il·lms. Srs.:

President

Sr. Francisco José Sospedra Navas

Magistrats

Sr. Pedro Luis Garcia Muñoz

Sr. Eduard Paricio Rallo

Barcelona, 27 de desembre de 2021

La Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, secció cinquena, ha pronunciat la següent sentència en el recurs contenciós administratiu núm. 86/2019, interposat per l'Ajuntament de Mont-roig del Camp, representat per la procuradora [REDACTED] dirigit pel lletrat municipal [REDACTED] contra el Departament d'Educació, representat i dirigit pel Lletrat de la Generalitat.

Ha estat ponent el magistrat Il·lm. Sr. Eduard Paricio Rallo, que expressa el parer de la Sala.

ANTECEDENTS

PRIMER.- En data 20 de març de 2019 la representació de l'ajuntament recurrent va presentar en la secretaria d'aquesta Sala escrit d'interposició del present recurs, adreçat contra la desestimació presumpta del requeriment previ relatiu al finançament per al sosteniment dels centres docents municipals d'educació infantil de primer cicle, pels cursos escolars 2012-13 a 2016-17 i també, addicionalment, els interessos meritats.

SEGON.- En data 8 de juliol de 2019 l'actora va presentar escrit de demanda mitjançant el qual va demanar sentència que declari el dret de l'Ajuntament recurrent a percebre del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya l'import de 1.300 euros per alumne equivalent de les llars d'infants municipals en relació als cursos 2012-13, 2013-14, 2014-15, 2015-16, 2016-17 i 2017-18; amb un total d'1.127.100 euros, més els interessos de demora, tot imposant-se les costes processals a la demandada.

Hom fonamenta el recurs en el fet que la Generalitat de Catalunya queda legalment obligada al finançament dels centres municipals d'ensenyament infantil de primer grau, 0-3 anys, d'acord amb la normativa vigent, específicament la Llei 5/04 de creació de llars d'infants i la Llei 12/09.

TERCER.- Per la seva part, la representació de l'Administració demandada va formular contestació a la demanda en què, d'acord amb els fets i fonaments al·legats, va demanar la que s'inadmeti el recurs o, subsidiàriament, la seva inadmissibilitat per no concórrer inactivitat de l'Administració o, subsidiàriament, que es retrocedeixin les actuacions als efectes de determinar el contingut de l'obligació que es reclama o, subsidiàriament a l'anterior, que es determini l'import de 1.300 euros per alumne i any considerant el nombre d'alumnes justificat.

QUART.- Mitjançant provisió de data 25 de març de 2021 es va assenyalar votació i resolució del recurs.

Posteriorment, en data 12 de maig de 2021 i d'acord amb allò previst a l'article 35.1 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional, es va dictar provisió suspenent el termini per a dictar sentència i es va emplaçar a les parts als efectes de pronunciar-se sobre el plantejament d'una qüestió d'inconstitucionalitat referida a la disposició addicional trentena de la Llei de Catalunya 12/09, d'Educació, en la redacció introduïda per l'article 172.3 de la Llei 5/20.

La representació de l'Ajuntament recurrent i el Ministeri Fiscal es van manifestar en el sentit favorable al plantejament de la qüestió d'inconstitucionalitat, mentre que de la representació de la Generalitat de Catalunya s'hi va oposar.

Mitjançant interlocutòria de data 29 de juliol es va plantejar qüestió d'inconstitucionalitat referida als aparats 2 a 5 de l'esmentada disposició addicional en la redacció introduïda per la Llei 5/20.

CINQUÈ.- En data 16 de setembre de 2021 el Tribunal Constitucional va dictar sentència núm. 159/2021 que va desestimar la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada en el marc del recurs ordinari núm. 122/2018; qüestió que havia estat tramitada per aquesta mateixa Sala i secció amb idèntic contingut a la plantejada en el marc del present recurs.

Mitjançant provisió de data 26 d'octubre de 2021 es va emplaçar a les parts als efectes de pronunciar-se sobre l'eventual pèrdua d'objecte de la qüestió d'inconstitucional un cop coneguda l'esmentada sentència.

Posteriorment, es va aixecar la suspensió del termini per dictar sentència.

FONAMENTS DE DRET

PRIMER.- Activitat impugnada i al·legacions de les parts.

Com s'ha avançat, l'Ajuntament de l'Ajuntament de Mont-roig del Camp impugna en aquest recurs la desestimació presumpta de el requeriment formulat al Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya pel que fa a l'abonament de l'import de 1.300 euros per alumne equivalent de les llars d'infants municipals en relació als cursos 2012-13, 2013-14, 2014-15, 2015-16 i 2016-17; amb un total de 954.200 euros, més els interessos legals.

Hom fonamenta el recurs en el fet que la Generalitat de Catalunya quedava legalment obligada al finançament dels centres municipals d'ensenyament infantil de primer grau -0 a 3 anys- d'acord amb la normativa vigent, específicament d'acord amb allò que disposa la Llei 12/09, d'educació de Catalunya, i la Llei 5/04, de creació de llars d'infants de qualitat.

La representació de la Generalitat de Catalunya s'oposa al recurs tot plantejant dos motius d'inadmissibilitat del recurs. Al·lega, en primer lloc, que no hi ha en aquest cas una desestimació per silenci administratiu sinó un requeriment previ que no va ser atès.

En segon lloc la demandada oposa que l'Ajuntament no va aportar amb l'escrit d'interposició el preceptiu informe jurídic, no essent procedent la seva simple cita.

Pel que fa al fons, la representació de la Generalitat de Catalunya argumenta que el servei de llars d'infants és una competència pròpia dels municipis segons que disposa l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, sense que es pugui identificar una obligació legal concreta de finançar aquest servei per part de la Generalitat. Afegeix que la Diputació de Barcelona va assumir en aquest cas el finançament de les escoles del municipi, garantint una subvenció de 875 euros/alumne durant els cursos objecte de recurs, essent així que d'altra banda son els usuaris els que han estat finançant el servei a partir del preu públic establert a l'efecte.

Cal descartar d'entrada els objeccions que planteja la demandada pel que fa a l'admissibilitat del recurs.

En efecte, l'Ajuntament demandant va aportar amb l'escrit d'interposició del recurs un informe emès pels serveis jurídics municipals en el que es fa esment del fonament de la reclamació, tot incloent-hi proposta de resolució en aquest sentit. Cal entendre que aquest informe compleix el requeriment de l'article 54.3 del Reial Decret legislatiu 781/86.

En segon lloc, allò que l'Ajuntament impugna és la desestimació d'un requeriment previ formulat a la demandada; requeriment que es formula d'acord amb l'article 29 de la Llei jurisdiccional; això és, una situació d'inactivitat material de la Generalitat de Catalunya pel que fa al compliment del seu deure de finançar les escoles bressol municipals. El cas és que la demandada no va complir el seu deure de contestar dit requeriment, de forma que estem de exactament en el supòsit d'accés a la jurisdicció establert en l'esmentat article 29; en el ben entès que, en tot cas, quedant meridianament clara la petició de l'Ajuntament, tampoc no es podria rebutjar la mateixa per un simple problema de qualificació en relació al requeriment previ

previst a l'article 44 de la mateixa Llei jurisdiccional, essent el perfil de l'acció i els seus requeriments els mateixos.

SEGON.- Pèrdua d'objecte de la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada en aquest procés.

Fins a la publicació de la Llei del Parlament de Catalunya 5/2020 aquesta Sala i secció ha anat estimant nombrosos recursos interposats pels respectius Ajuntaments amb idèntiques pretensions i motius. N'és mostra la sentència núm. 844/17.

Durant la tramitació d'aquest procés es va promulgar l'esmentada Llei 5/2020 que va fixar pel període reclamat una compensació de 425 euros per alumne i curs, fet que va determinar que l'Administració demanada sol·licités la pèrdua sobrevinguda d'objecte del recurs.

Aquest Tribunal va denegar l'anterior sol·licitud i va plantejar qüestió d'inconstitucionalitat en relació amb la Llei esmentada, com s'havia plantejat ja en altres processos amb el mateix objecte i en els mateixos termes. Concretament, per primer cop, al recurs nº 122/2018, resultant desestimada pel Tribunal Constitucional mitjançant sentència nº 159/2021.

Un cop coneguda l'esmentada sentència, posteriorment reiterada en altres sentència com ara la STC nº 167/2021, es va emplaçar a les parts per valorar una eventual pèrdua d'objecte de la qüestió d'inconstitucionalitat plantejada a les parts en aquest procés.

Doncs bé, per raons d'economia processal hem de declarar la pèrdua d'objecte de l'esmentada qüestió d'inconstitucionalitat.

En efecte, cap sentit tindria ja remetre al Tribunal Constitucional la qüestió inicialment acordada en aquest recurs, quan l'esmentat Tribunal ha resolt ja els dubtes que podia suscitar la constitucionalitat de la Llei 5/20, com ha reiterat en les successives qüestions trameses en el seu moment; si mes no considerant la impossibilitat de modificar els termes en els que la qüestió va ser inicialment plantejada.

Cal precisar que l'òrgan jurisdiccional te la facultat de desistir del plantejament de la qüestió mentre aquesta no hagi estat admesa a tràmit pel Tribunal Constitucional ja que, com indica el mateix Tribunal en la seva interlocutòria nº 313/1996, l'òrgan jurisdiccional remitent manté la seva competència al litigi; i únicament li està vedat retirar la qüestió d'inconstitucionalitat un cop que aquesta ha estat admesa a tràmit, cosa que no s'ha produït en aquest cas ja que n tan sols s'ha arribat a trametre el testimoniatge de les actuacions al Tribunal.

En segon lloc, aquesta decisió és conseqüència de la impossibilitat de modificar els termes en els què va ser plantejada la qüestió i en la improcedència de plantejar qüestions noves relatives a la mateixa norma fonamentades en els mateixos motius. En aquest sentit, allò que marca l'objecte de la qüestió d'inconstitucionalitat és la

provisió inicial, ja que el mecanisme respon a un sistema de control concret, no pas abstracte, cosa que determina que s'hagin d'exterioritzar des del mateix moment del seu plantejament a les parts els motius pels que l'òrgan jurisdiccional qüestiona la constitucionalitat de la norma a fi que les parts puguin al·legar sobre els mateixos (STC 224/2006; i ATC 56/2006, entre d'altres). Així ho estableix l'article 35.3 de la Llei orgànica del Tribunal Constitucional, de manera que la qüestió no es pot complementar, modificar o ampliar en la mateixa instància, sense perjudici que pugui tornar a ser intentada en les successives instàncies o graus mentre no s'arribi a una sentència ferma.

En definitiva, atesos els precedents desestimatoris de les qüestions d'inconstitucionalitat plantejades i resoltes fins aleshores, és indubtable el pronòstic d'inadmissibilitat de la qüestió prevista en aquest procés, cosa que en qualsevol cas impediria la personació de les parts d'aquest procés davant del Tribunal Constitucional prevista a l'article 37 LOTC.

Cal afegir que aquest Tribunal ja va plantejar totes les qüestions que al·lega l'actora, en entendre que l'obligació de finançament de l'Administració de la Generalitat havia de satisfer l'objectiu de suficiència, tal com s'havia pronunciat aquest Tribunal a les sentències precedents, com es deduïa així mateix de la Llei de Pressupostos de la Generalitat de l'any 2017. Un plantejament que no va compartir el Tribunal Constitucional en reconèixer al legislador un ampli marge de discrecionalitat a l'hora de fixar la quantia del finançament, en la consideració que aquesta compensació té una naturalesa subvencional, podent fixar-ne la quantia i modular-ne el pagament sense fallida dels principis constitucionals, tal com examinarem posteriorment.

En conseqüència, escau declarar que la qüestió d'inconstitucionalitat ha perdut el seu objecte, la qual cosa determina l'alçament de la suspensió provisional de les actuacions derivada de l'article 35.3 de la Llei Orgànica del Tribunal Constitucional; i la consegüent represa del termini per dictar sentència.

TERCER.- Antecedents i aplicació al cas de la disposició addicional trentena de la Llei d'Educació, redactada per Llei del Parlament de Catalunya 5/2020.

La controvèrsia sobre el finançament de les escoles bressol municipals va ser objecte de diversos recursos contenciosos administratius interposats els anys 2014 i 2015 davant aquesta Sala i secció. Les correlatives sentències van reconèixer el dret dels Ajuntaments demandants a percebre de la Generalitat de Catalunya la quantitat de 1.300 euros per alumne i per cadascun dels cursos escolars reclamats. En aquest sentit es varen pronunciar les sentències números 844/2017, 849/17, 853/2017, 940/2017, 946/2017 i 967/2017.

En síntesi, les sentències esmentades constaten que la normativa general garanteix que l'atribució de competències a les administracions locals ha d'anar necessàriament acompanyada de l'atribució dels recursos corresponents, essent indiferent que l'educació infantil sigui una competència atribuïda com a pròpia per l'Estatut d'Autonomia, o bé davant una competència delegada en els termes de la Llei 7/85, de bases del règim local.

El cas és que en el seu moment la Generalitat de Catalunya va anar convenint amb els Ajuntaments la creació de successives escoles bressol i la correlativa assumpció de la competència de gestió. Una situació que, d'acord amb la normativa, comporta el deure de transferir els recursos econòmics corresponents.

Es va considerar alhora que els articles 1 i 4 de la Llei 5/2004 havien incorporat les escoles bressol municipals a la xarxa de titularitat pública com a part del sistema educatiu. Una circumstància que comporta la responsabilitat financera de l'administració educativa segons el que disposen l'article 112 de la Llei orgànica 2/2006 i l'article 204 de la Llei catalana 12/2009, d'educació; responsabilitat que, d'acord amb el que estableix l'art. 42.3 de la Llei esmentada, s'ha de complir en termes de suficiència financera dels ens locals afectats.

L'actora segueix bàsicament en aquest recurs l'anterior argumentació, tot reclamant l'import de 1.300 euros per plaça i curs, com ha quedat expressat.

En el decurs d'aquest procés es va promulgar la Llei catalana 5/2020, que va entrar en vigor el dia 1 de maig de 2020. Aquesta Llei va introduir una nova redacció de la disposició addicional trentena de la Llei 12/2009, d'Educació fixant una quantia de 1.300 euros per plaça el curs escolar 2019-2020. Pels cursos escolars dels anys els anys 2012 a 2019 es va establir una quantia de 425 euros per curs i plaça.

Atès que l'anterior regulació assolía expressament el període aquí reclamat, aquest Tribunal va entendre que era aplicable al cas i, atesos els dubtes que suscitava sobre el seu ajust constitucional, es va plantejar qüestió devolutiva davant la jurisdicció constitucional tal com examinarem posteriorment.

El cas és que la norma aplicable al cas és la disposició addicional trentena de la Llei 12/2009, d'Educació en la redacció introduïda per l'article 172.3 de la Llei 5/2020. Un precepte que, en allò que ací interessa, estableix el següent:

"2. El finançament del cost de les places de les escoles bressol de tots els municipis de Catalunya des del curs 2012-2013 fins al curs 2018-2019 s'estableix en 425 euros per plaça, que suposa un total de 2.975 euros per plaça per al total dels set anys del període indicat.

3. L'import total a què fa referència l'apartat 2 s'ha de satisfer en un termini de deu anys, mitjançant la creació d'un fons específic, amb el calendari de pagament següent:

- a) El curs 2019-2020, 200 euros per plaça.*
- b) El curs 2020-2021, 175 euros per plaça.*
- c) Els cursos 2021-2022, 2022-2023 i 2023-2024, 200 euros per plaça i curs.*
- d) Des del curs 2024-2025 fins al curs 2028-2029, 400 euros per plaça i curs.*

4. El finançament a què fa referència l'apartat 3 es reconeix a tots els ajuntaments de Catalunya, amb independència que n'hagin reclamat administrativament o judicialment el pagament, sense dret a rebre quanties addicionals per aquest concepte corresponents al període indicat.

5. *El nombre de places d'escola bressol per ajuntament és el que resulti de les dades que anualment hagin estat comunicades al departament competent en matèria d'educació*”.

Com s'ha indicat, els apartats reproduïts van suscitar dubtes de constitucionalitat a aquest Tribunal, de forma que es va disposar el plantejament de la qüestió dictada en el recurs número 122/2018, en idèntics termes als que es van plantejar a les parts en aquest procés.

El cas és que Tribunal Constitucional va validar en l'esmentada sentència 159/2021 l'ajust constitucional de la disposició addicional trentena de la Llei d'educació de Catalunya introduïda per l'art. 172.3 de la Llei 5/2020. Hom va considerar en aquest sentit que la Llei General de Subvencions reconeix que una norma amb rang de Llei pot obligar l'Administració a la concessió de subvencions, determinant la quantia de les mateixes. Així, al fonament jurídic quart estableix que la utilització d'una norma amb rang legal per determinar la quantia de les subvencions a les escoles bressol municipals no pot ser considerada quelcom excepcional. Alhora, entén que tampoc no suposa una minva de les garanties de l'Ajuntament recurrent pel que fa a l'obtenció del dret a la tutela judicial efectiva (art. 24.1 CE), i menys encara afecta el monopoli de la potestat jurisdiccional consistent a jutjar i fer executar el jutjat (art. 117.3 CE). Precisa en aquest sentit que en tot cas queda assegurat el control jurisdiccional de la legalitat de l'actuació administrativa, de forma que l'òrgan judicial no es veu privat de l'enjudiciament en l'ulterior recurs contenciós administratiu “*amb sotmetiment a l'imperi de la llei*”.

Al fonament jurídic cinquè el Tribunal expressa que la norma qüestionada s'insereix en el conjunt de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic necessàries per completar el règim jurídic dels pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al exercici del 2020, en un context de pròrroga dels pressupostos de l'exercici 2017. Per tant, la seva raó de ser és clara: l'ordenació de la despesa pública, entre d'altres, en l'àmbit de l'educació. El fet de fixar la quantia de la subvenció i modular-ne el pagament en els casos en què no s'hagi dictat una sentència ferma no s'evidencia com una opció del legislador mancada de justificació raonable. Entén en aquest sentit que el Parlament de Catalunya té competència per obligar la Generalitat a assignar una subvenció i per determinar-ne l'import, sense que li sigui exigible una justificació objectiva o qualificada.

El mateix fonament cinquè afegeix que no es pot objectar la inconstitucionalitat de la norma des del prisma de la prohibició d'irretroactivitat, mentre que als fonaments sisè i setè el Tribunal descarta la vulneració dels principis d'igualtat i de suficiència financera establert a l'article 142 CE.

Un cop desestimada la qüestió d'inconstitucionalitat, correspon aplicar sense mes els apartats 2 a 5 de la disposició addicional trentena de la Llei d'Educació al període aquí reclamat, el que imposa l'estimació parcial d'aquest recurs reconeixent l'import de 425 euros per plaça i curs, durant els cursos escolars reclamats per l'Ajuntament demandant, tal com s'expressarà al fonament cinquè.

QUART.- Qüestions no resoltes a la STC 159/2021 i inexistència de pèrdua sobrevinguda d'objecte del recurs.

La STC 159/2021 va aclarir els dubtes de constitucionalitat del precepte, en els seus apartats 2 a 5, en la mesura que la decisió depenia de l'aplicació de la norma, de manera que van quedar sense enjudiciar alguns aspectes que no afecten la decisió que cal adoptar-se en la sentència que posa fi a aquest procés, però que es poden projectar, si escau, en fases processals successives.

Concretament, la STC 159/2021 exclou de l'enjudiciament la prescripció recollida a l'apartat 3 de la disposició addicional, que establia un calendari de pagaments de la quantitat resultant durant els deu anys següents (cursos 2019 a 2029).

Així, el fonament jurídic primer in fine de la sentència acull l'al·legació de l'Advocacia de la Generalitat i exclou de l'enjudiciament l'apartat tercer de la disposició addicional trentena de la Llei controvertida, de forma que no entra a examinar si s'ha pogut produir una infracció de l'art. 149.1.6 CE, en modificar-se les regles d'execució de sentències sense competència per fer-ho. La sentència no es pronuncia sobre la compatibilitat del precepte amb els articles 103 i següents de la Llei jurisdiccional que regulen l'execució de les sentències, doncs no són aplicables per resoldre aquest recurs contenciós administratiu, sinó quan s'hagi dictat sentència ferma que hagi de ser executada.

D'això se'n deriva la improcedència de l'arxiu del recurs per pèrdua sobrevinguda de l'objecte, ja que subsisteix l'interès legítim de l'Ajuntament actor a obtenir una sentència judicial favorable a les seves pretensions, mentre que ha quedat imprejutjada la qüestió relativa als tràmits de l'execució de la sentència que es pugui dictar.

En aquest extrem, la sentència núm. 159/2021 valida la quantia establerta, i fins i tot es podria afirmar que no planteja dubtes pel que fa al calendari de pagaments de l'apartat 3 en els supòsits en què la reclamació de finançament no està judicialitzada. No obstant això, quan, com és el cas, ja s'havia interposat la demanda amb anterioritat, no queda aclarida la controvèrsia relativa al meritament d'interessos durant aquest calendari legalment establert, ni si és aplicable en el cas de condemna dinerària en un títol executiu judicial, ja que, bé es podria estimar que s'ha de subjectar a les regles d'execució de sentències de la LJCA per via interpretativa, o bé podria suscitar dubtes de constitucionalitat quant a la compatibilitat d'aquest calendari de pagaments amb la reserva estatal en matèria de legislació processal establerta a l'art. 149.1.6 CE, aquest aspecte no ha estat enjudiciat en la qüestió d'inconstitucionalitat decidida.

En definitiva, la posició jurídica de l'Ajuntament és molt diferent si el seu dret queda concretat en el seu abast i reconegut en una sentència susceptible d'execució, que és allò que va demanar a aquest Tribunal en interposar aquest recurs.

Al marge d'això, la sentència també ha de concretar el nombre d'alumnes matriculats que dona dret a compensació, i resoldre les discrepàncies que puguin sorgir en aquest extrem valorant la prova practicada.

Finalment, cal resoldre així mateix sobre la pretensió de condemna al pagament d'interessos de la quantitat reclamada, qüestió que no va ser objecte de pronunciament per part de la jurisdicció constitucional.

En definitiva, no hi ha dubte que l'interès legítim que va portar l'Ajuntament recurrent a interposar aquest recurs era obtenir un títol executiu; això és una sentència, que li donés accés al cobrament de la quantitat que entenia que li corresponia per la prestació del servei d'escoles bressol; i això amb independència que aquest títol tingui una o altra cobertura jurídica. En efecte, el que la Llei 5/2020 ha canviat és la cobertura jurídica i l'abast econòmic del dret de l'Ajuntament, no hi ha dubte que l'interès del recurrent rau en la consecució d'una executòria que permeti accedir al cobrament sota la tutela judicial, per la qual cosa subsisteix l'interès legítim, i l'arxiu no resulta procedent per pèrdua sobrevinguda de l'objecte del procés

CINQUÈ.- Quantia del finançament

L'aplicació al cas de la disposició addicional trentena de la Llei 12/2009 determina el reconeixement de la quantia de 425 euros per alumne en cadascun dels cursos escolars reclamats.

Com s'ha expressat, la doctrina constitucional admet que el legislador fixi la quantia del finançament i en moduli el pagament en els casos en què no s'hagi dictat una sentència ferma, sense que això resulti afectat per la previsió continguda a la disposició addicional 49 de la Llei catalana de Pressupostos de 2017 (Llei 4/2017, prorrogada).

Aquesta darrera Llei dirigia un mandat al Govern per garantir una quantitat de 1.600 euros per alumne i curs, si bé aquesta quantitat s'havia de reconèixer dins de "*les disponibilitats pressupostàries*", per la qual cosa la facultat legislativa de revisar l'import de la subvenció no queda menyscabada, segons la interpretació que realitza la jurisdicció constitucional abans exposada.

En allò que es refereix al nombre de places, l'apartat 5 de la disposició addicional trentena disposa que serà el que resulti de les dades que anualment hagin estat comunicades al Departament competent en matèria d'educació.

L'Ajuntament reclama el nombre d'alumnes per curs expressats al requeriment inicial, que és el nombre que acrediten el responsable municipal i l'interventor municipals. La demandada, per la seva part oposa un nombre d'alumnes diferent que és el que consta a l'informe que adjunta de la Subdirectora general l'Administració i organització de centres públics del Departament d'Educació, que pren en consideració menys alumnes. Tanmateix, les dades aportades en aquest informe provenen d'un qüestionari estadístic i el mateix informe precisa que discrepància amb el nombre d'alumnes que consta al requeriment municipal es pot justificar considerant les noves matriculacions un cop iniciat el curs.

Cal estar en conseqüència al nombre d'alumnes inclòs en el requeriment municipal atès que es tracta du numero precis que acrediten els funcionaris directament relacionats amb el servei.

En conseqüència, cal estimar en part el recurs, fixant la quantitat de 425 euros per alumne i plaça en el nombre d'alumnes reclamat a la demanda.

Finalment, cal descartar la possibilitat de descomptar del deute de la Generalitat els ajuts o subvencions que hagi pogut concedir la Diputació. En primer lloc, no s'ha acreditat que aquests ajuts sumats al finançament que la Llei 5/20 imposa a la demandada puguin donar com a resultat un sobrefinançament del servei.

En segon lloc, no hi ha base per considerar que aquests ajuts provincials es fessin per compte i en substitució de la Generalitat de Catalunya. Cal considerar en aquest sentit que la Diputació va actuar en compliment d'una competència pròpia de cooperació amb els Ajuntaments d'acord amb allò que disposa l'article 36 de la Llei 7/85, de bases del règim local.

Finalment, la demandada oposa la prescripció el deute. Tanmateix, atès que finalment el deute al que s'referirà aquesta sentència ha estat reconegut a l'any 2020 per una norma amb rang de Llei, no s'hi pot oposar prescripció del mateix.

SISÈ.- Els interessos

Pel que fa a la reclamació d'interessos, cal considerar que estem davant d'una obligació de finançament de l'Administració de la Generalitat que ha estat vigent durant tot el període reclamat, obligació que no ha estat atesa. Tal com s'indicava a les sentències d'aquest Tribunal de l'any 2017 abans esmentades, hi ha responsabilitat de l'Administració educativa en el finançament d'aquest servei públic. Així ho disposen l'article 112 de la Llei orgànica 2/2006 i l'article 204 de la Llei catalana 12/2009, d'Educació. Un finançament que a s'ha de dura terme en termes de suficiència conforme al que estableix l'article 42.3 de la Llei esmentada.

Aquest deure de fons queda ratificat per les successives normes, tant la Llei 4/2017, de pressupostos per a l'any 2017, com la mateixa Llei 5/2020.

Així, quan la disposició addicional 49 de la Llei 4/2017 dirigeix un mandat al Govern per tal que garanteixi un mòdul econòmic de 1.600 euros per alumne, ho fa considerant la necessitat de "*recuperar la coresponsabilitat en el finançament*" de les escoles bressol municipals, de manera que és palès que existia una obligació de finançament en termes de suficiència que no s'estava complint. Per això aquesta coresponsabilitat s'ha de "*recuperar*" segons el tenor literal de la disposició.

En el mateix sentit, la Llei 5/2020, reconeix l'obligació de finançament respecte de tot el període controvertit a partir del 2012, moment en què l'Administració demandada va deixar d'abonar cap quantitat. Així es desprèn també de l'apartat 4 de la disposició addicional de referència quan reconeix el dret a tots els Ajuntaments de Catalunya, amb independència que hagessin reclamat administrativament o judicialment el pagament.

Estem en tot cas davant d'una obligació de finançament de les escoles bressol municipals que s'ha mantingut constant durant tot aquest temps; obligació que tanmateix no s'ha fet efectiva.

Cal remarcar que aquesta obligació de finançament en cap moment va quedar suspesa ni ajornada.

En aquest sentit, l'acord de Govern de Catalunya GOV/63/2013, de 7 de maig, va ajornar l'aprovació del calendari de desenvolupament de la Llei 12/2009, d'Educació, aprovat per Acord del Govern GOV/ 181/2009. Aquest darrer acord no incidia en l'obligació de finançament de les escoles bressol municipals per part de l'Administració de la Generalitat, sinó que únicament contemplava l'aprovació d'una "nova regulació" del finançament (punt 1.6). Per tant, l'acord de 2013 no habilitava per deixar de finançar les escoles bressol; ni podia haver-ho fet sense infringir el deure establert al marc jurídic general. L'obligació ha subsistit tot el temps i ha quedat finalment determinada a la Llei 5/2000.

Aquesta darrera Llei reconeix el dret de cobrament dels Ajuntaments afectats amb caràcter retroactiu des del curs 2012-13, però ho fa fixant una quantia que disminueix la que percebien (v.gr. 1300 euros per alumne i curs), i així mateix minora la quantia que es manifestava com a idònia per part del legislador en la disposició addicional 49 de la Llei de Pressupostos de 2017 (v.gr. 1600 euros) i en la mateixa disposició trentena a partir de la seva entrada en vigor (v.gr., 1300 euros per al curs 2019-20).

Per tant, aquesta retroactivitat suposa una determinació de la quantia, però també implica el reconeixement a posteriori d'una situació de mora que s'ha mantingut durant aquest període; mora que constitueix la base del dret a la indemnitat del creditor mitjançant la institució dels interessos.

Així doncs, hi ha mora de l'Administració demandada coresponsable del finançament i, arribats a aquest punt, cal estar a la doctrina del Tribunal Suprem expressada, entre d'altres, a la sentència de 3 de desembre de 2002 dictada en interès de llei. Declara aquesta sentència la necessitat d'assolir la plena indemnitat del perjudici causat, resultat que es pot aconseguir de diverses formes, una d'elles l'abonament de l'interès legal del deute comptant des de la reclamació en via administrativa.

A la mateixa conclusió s'arriba si s'entén d'aplicació el règim d'interessos establert a les normes pressupostàries ja que, com indica el Tribunal Constitucional en la seva sentència núm. 69/1996, comprèn l'interès que, amb caràcter indemnitzatori, compensa la mora o retard en el pagament, com a complement d'una prestació de donar una quantitat de diners (art. 1.100 Codi Civil) i la seva meritació es produeix, amb sentència o sense, quan es perfecciona l'obligació que els origina, exigint, com a pressupost formal l'existència d'una interpel·lació per escrit, judicial o extrajudicial, amb un termini de gràcia -tres mesos- perquè es produeixi la móra.

En aquest cas, l'Administració demandada no va fer el pagament quan li va ser reclamat per escrit, malgrat existir l'obligació de finançament que era exigible i no n'ha abonat cap quantitat en tot aquest temps.

El fet que no s'hagués concretat la quantia líquida abans de la reforma operada per la Llei 5/2020 no impedeix la fixació d'aquests interessos indemnitzatoris de rescabament, ja que s'ha superat en via jurisprudencial la rígida aplicació de la regla "*in illiquidis non fit mora*" per atendre criteris com ara el de la raonabilitat de la reclamació, la naturalesa de l'obligació, el just equilibri dels interessos en joc, la indemnitat del creditor, el caràcter productiu o fructífer dels diners i, en definitiva, la plenitud de la tutela judicial.

Dit en altres paraules, certament és la Llei catalana 5/2020 la que determina la quantitat líquida a percebre pels Ajuntaments en compensació pel cost de les escoles bressol; una liquidació del deute que es retrotrau als exercicis que s'han succeït del 2012. Ara bé, aquesta retroacció de la quantitat líquida ho ha de ser amb caràcter general, el mateix quant a l'estalvi que suposa per a les finances de la Generalitat en contrast amb les quanties que s'abonaven i amb les exterioritzades pel mateix legislador autonòmic com a adequades, que als efectes de la meritació d'interessos a favor dels creditors. Si hi ha retroacció ha de ser a tots els efectes.

D'altra banda, és cert que la Llei 5/2020 va fixar un pla de pagaments decennal, però això no incideix en el règim d'interessos quan s'ha formalitzat la reclamació pel creditor, essent que es tracta d'una obligació de pagament preexistent i que posteriorment va resultar reconeguda i fixada legalment, de manera que és una obligació vençuda, líquida i exigible. En aquest sentit, l'ajornament o la fixació d'un calendari de pagaments no resulta incompatible amb la meritació d'interessos en cas d'obligacions vençudes i exigibles, tal com es preveu amb normalitat a la legislació tributària en casos d'ajornament o fraccionament i, com és el cas, i el creditor ha reclamat formalment el compliment de l'obligació a l'Administració demanada.

En definitiva, ponderant les circumstàncies expressades, que evidencien la raonabilitat del fonament de la reclamació actora, cal estimar la pretensió de condemna al pagament d'interessos de les quantitats degudes des de la data de la reclamació.

SETÉ.- Decisió del recurs

Per tot això, s'ha d'estimar en part el recurs, reconeixent el dret de l'Ajuntament recurrent a percebre la quantitat de 425 euros per alumne i curs respecte de cadascun dels cursos escolars 2012-13 a 2016-17 i en el nombre d'alumnes reclamats, en aplicació del que disposa la disposició addicional trentena de la Llei 12/2009, d'Educació.

Aquestes quantitats meritaren l'interès legal des de la data de la reclamació a l'Administració demandada.

VUITÈ.- Costes processals

No és procedent fer imposició de costes, de conformitat amb el que disposa l'article 139 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, en estimar-se parcialment el recurs.

ATESOS els fonaments esmentats,

RESOLEM:

En atenció a tot allò exposat, la Sala del Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (Secció Cinquena) ha decidit:

Primer.- Estimar en part el present recurs interposat per l'Ajuntament de Mont-roig del Camp, tot reconeixent el seu dret a percebre de l'Administració demandada la quantitat de 425 euros per alumne i curs, considerant el nombre d'alumnes reclamat per l'Ajuntament i cada un dels cursos escolars compresos entre el curs 2012-2013 i el curs 2016-2017, més els interessos legals meritats des de la data de la reclamació.

Segon.- No efectuar condemna de les costes processals.

Notifiqueu aquesta sentència a les parts tot fent saber que, contra la mateixa, es pot interposar si s'escau recurs de cassació; recurs que caldrà preparar davant d'aquesta secció en el termini de trenta dies comptat des de la seva notificació d'acord amb allò que disposa l'article 89.1 de la Llei de la jurisdicció contenciós administrativa en la redacció efectuada per la Llei orgànica 7/15, en relació al que preveuen els articles 86 i següents de la mateixa Llei.

Porteu-ne testimoniatge a les actuacions principals.

Així, per aquesta nostra sentència, ho pronunciem, manem i signem.

PUBLICACIÓ.- El dia d'avui i en audiència pública, l'Il·lm. Sr. Magistrat Ponent ha llegit i publicat la sentència anterior. En dono fe.

Mensaje LexNET - Notificación

Fecha Generación: 05/01/2022 11:25

Mensaje

IdLexNet	202210460184300		
Asunto	SENTÈNCIA SECCIÓ Recurs ordinari		
Remitente	Órgano	T.S.J.CATALUÑA CON/AD SEC.5 de Barcelona, Barcelona [0801933005]	
	Tipo de órgano	T.S.J. SALA DE LO CONTENCIOSO	
Destinatarios			
	Colegio de Procuradores	Il·lustre Col·legi dels Procuradors de Barcelona	
Fecha-hora envío	05/01/2022 09:32:26		
Documentos			
	03994_20220105_0926_0018794587_01.rtf (Principal)		
	Hash del Documento: 7cfda55889ff57cb27ad4cf3b0e09ee12a5e2bd47e75837d61c0f6cd054a95cb		
Datos del mensaje	Procedimiento destino	FIC N° 0000086/2019	
	Detalle de acontecimiento	SENTÈNCIA SECCIÓ	

Historia del mensaje

Fecha-hora	Emisor de acción	Acción	Destinatario de acción
05/01/2022 11:25:06	[Redacted]	LO RECOGE	
05/01/2022 09:32:35	Il·lustre Col·legi dels Procuradors de Barcelona (Barcelona)	LO REPORTE A	Il·lustre Col·legi dels Procuradors [Redacted]

(*) Todas las horas referidas por LexNET son de ámbito Peninsular.